

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА VI • БРОЈ 132. • 25. АВГУСТ 1978.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

ПРВИ КОРАЦИ ДРУГЕ ДЕЛЕГАТСКЕ СКУПШТИНЕ

ДОСТА ПРОБЛЕМА, АЛИ И УСПЕХА

Пет мјесеци, колико нас дјелији од конституиса ња друге делегатске Скупштине општине Будва, представљају кратак период за давање оцјене о њему раду. Имајући то у виду, Редакција се обратила другу Продрагу Ђулафићу с молбом да упозна читаоце — радне људе и грађане — са првим искуствима, корацима и иницијативама Скупштине на чијем се челу налази.

Прво наше питање глашило је: Са каквим тешкоћама и проблемима — кадровским, финансијским, туризма, трговине, снабдевања и комуналних служби — се сусрела Скупштина општине на свом старту?

Скупштина општине, као и друштво у цјелини — рекао је Ђулафић — има амбиције интензивнијег пропреритета како на подручју материјалног развоја тако и што се тиче изградње савременијих самоуправних друштвено-економских и политичких односа. Као што је то уобичајено у животу, по требе и жеље често нијесу у складу с могућностима, па се то осјећа и у нашој програмској оријентацији. Међутим, смишљеном и организованом активношћу може се постићи више него што се чини на први поглед.

Доста тешко је издијерен цирати проблеме. Моментане тешкоће испољавају се у савлађивању финансијских обавеза из ранијих година, у недовољно раширеном и утврђеном коначном стању на овом подручју. Све то Скупштина мора утврдити и знати којим средствима рас-

полаже и на тој основи градити програм своје активности.

За сада су финансијске могућности веома ограничне, а неке потребе императивно захтијевају да буду решене прије краја ове године. Тренутно најакутнији проблеми су завршетак глајног колектора канализације — пошто се радови у мору зими не могу изводити, за вршетак — радова на новој школи за основно образовање и пријем ученика почетком ове школске године; адаптирање и оспособљавање школе за усмјерено образовање за почетак школске године; тротоар поред магистралне на потезу Будве ради безбедног кретања дјеца ка основној школи и из ње и шире припреме за одржавање Конгреса СУБНОР Југославије. Нашим ангажовањем, као и разумијевањем других субјеката, финансирање свих радова је затворено, у току је њихово извођење и ујеврени смо да ће се завршити у року. Морам напоменути да су ово све објекти капиталног значаја за општину.

Мислим да неће бити неких тежких кадровских проблема. Све више стижу млади школовани кадрови, а и није проблем да се они обезбедије са стране. Смјелије треба давати повјерење младим кадровима — који то заједно са својим радом, понашањем и укупном активношћу.

Кад се посматрају проблеми туризма, сусрећемо се са читавим спектром — тешко их је све овде набројити. Сматрам битним за

наш пропреритет да је тражија нашег туристичког производа (условно речено) присутна и на домаћем и међународном тржишту. Мије, чак, не можемо задовољити постојећим капацитетима. Већ шест-седам година не граде се смјештајни капацитети, а туристички промет у свијету и у нашој земљи биљжи сталан раст. За то вријеме, колико се није градило, стасало је и оквалификовало се шест-седам генерација. Њиховим запошљавањем опада продуктивност, која и иначе није на висини, пошто капацитети не расту упоредо с бројем радника. Наравно, ово се одразава на развој привреде на ше општине и на укупан туристички промет Црне Горе и шире заједнице, а и на друге привредне гране због вишеструког утицаја туризма на њих.

С обзиром да имамо изванредно погодне локације, изграђену кључну инфраструктуру (водовод, канализацију) и низ природних услова који дају оптималне ресурсе за градњу нових капацитета и чврсте претпоставке да се они ефикасно користе и успјешно послују, најактуелнији задатак је даља градња капацитета која је била утврђена и у нашем плану и у друштвеном договору грани на нивоу наше Републике. При овоме, треба изучити какве немоје објекти градити. Морамо се, наиме, прилагођавати промијењеној туристичкој трајњој — структуре наших капацитета суштински се измене, чине их мањом хотели „Б“ категорије.

На плану унапређења туризма пред Скупштином и свим другим субјектима у општини налази се отворен простор, који треба испунити акционо, усмјерено и ангажовано. Поменимо само неке актуелне проблеме:

— **трговина не прати развој туризма и ако улаже напор у том правцу;**

Мислим да би плаже, тајаје наша вриједност, требало да добију примат у смислу њиховог уређења. У ту сврху се ама баш ништа није уложило. Зато треба, према програму приоритета, израдити пројекте и уређивати једну по једну.

Ширење зелених и цвјетних површина и организова-

Предраг Ђулафић у свом кабинету

— здравствене услуге, таје, заостају;

— подручје комуналних дјелатности захтијева интензивни развој, другачији третман и одговорнији однос.

Треба схватити да наши гости, највећим дијелом, долазе из развијених средина где су ове услуге на вишем нивоу, па су зато њихове замјерке оштрије и захтјеви документацији. Зато се на сваком мјесту мора борити за већи квалитет турристичке понуде и вишем нивоу услуге.

— Како превазићи тешкоће о којима сте говорили и шта се предузело односно шта ће се предузети у том правцу?

У Будви је подигнута савремена тржница коју треба активирати, чиме ће се снабдјевање овог подручја квалитетно промијени. У Петровцу, Светом Стефану и Бечићима треба се, такође, изборити да се створе услови за квалитетније снабдјење.

У програму је да се гради дом здравља у Будви и на тај начин решити проблем пружања здравствених услуга. Оптимистички гледано, тај дом бисмо могли очекивати за сезону 1980. године.

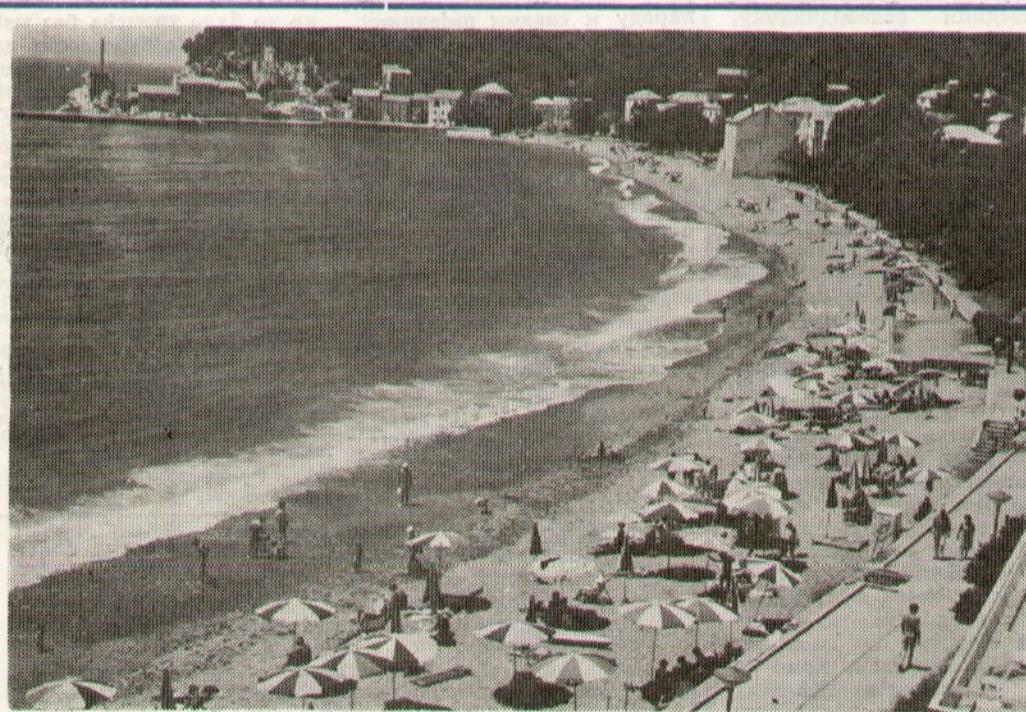
Комуналне захватају широк простор разноврсне проблематике. Како рекосмо, снабдјевање водом за сада је изванредно решено и беспрекорно функционише. На путу смо да скинемо с дневног реда проблем канализације. Тиме смо се заштитили од загађивања и створили услове за даљу градњу, јер је неријешена канализација била лимитирајући фактор.

на акција ССРН на развијању ове иницијативе код грађана — уређење башта и дворишта и организовање заједничких акција на пошумљавању голети — треба да буду приоритетни задаци. При овоме се мора водити рачуна о заштити зелених површина. Масовно паркирање кола у парковима, као ове сезоне, заиста се не смије дозволити, и то се нигде у свијету не чини. Јавна хигијена мора бити на вишем нивоу и захватити далеко шире, а не као до сада само најfrekven tnosti просторе.

Један од услова за ефикаснији рад и боље функционирање комуналних дјелатности налази се у облику организовања и начину финансирања ових послова. То је до сада било доста дефектно постављено. На овом питању ради већ дуже времена једна комисија која треба да га комплетно изучи и понуди предлоге за рјешења.

Дуже „мировање“ урбанизације простора и ревизије ранијих решења спутава и омета даљу градњу и подстиче дивљу градњу. И ово значајно питање биће предмет расправе и договора на предстојеој сједници Скупштине општине.

Ово би, чини ми се, били моментано најактуелнији и најзначајнији проблеми на унапређењу туризма и тренутно приоритетни задаци Скупштине општине. Наравно, простор дјеловања ООУР-а, мјесних заједница, туристичких друштава, радних људи и грађана треба да ове активности учини што разноврснијим, подигне ниво услуга, прошири асортиман и тиме обогати садржај турристичке понуде.

Славко Вукчевић: Поподне на петровачкој плажи

Зубачки Убли — мост братства и јединства

На Зубачким Ублима, изузетно лијепом и живописном планинском подручју, између Орјена, Штировника и Вијеле Горе, где се већ пуних шеснаест година окупљају десетине хиљада грађана, омладине и бораца из Далмације, Херцеговине, Црне Горе и других наших крајева да оживе успомене на велике дане прошlosti, ове године је било свечаније него ikада. Непрегледне колоне аутомобила, чете извиђача и припадника ЈНА, који су се кретали ратним стазама комуниста — учесника скупа на Ублима пре 37 година, почеле су пристизати још 5. августа у рану зору. Тако су већ у по-подневним часовима, уочи 6. августа, три удолине повезане асфалтном траком — Зубци, Коњско и Убли — подсећале на прави људски мравињак. Кајку, такве ноћи на Зубачким Ублима још није било. Изгледало је да има више људи него борова. Омладина Требиња, Мостара, Корчуле, Дубровника, Конавала, Боке Которске, Будве, Никшића, Грахова, Билеће... и других мјеста нашла се на окупу, ту, на мјесту где су њихови очеви и дјedovi, 6. августа 1941. године стigli стазама и богазама, саставили се и договорили, не да дижу устанак, јер се он био већ расплиман широм Југославије, него како и на који начин да окупатору задају што силовије ударце.

СВЕТКОВИНА СЛОБОДЕ И БРАТСТВА

Сусрети старијих пријатеља и другова, срдачни, братски. Склапање нових познанства и пријатељства. Пјесма, свирка, игра — црногорска, херцеговачка, далматинска. Громка пјесма од које одлијежу брада и долине. Чврсто спојене руке у братском колу. А увече, огромна логорска ватра и непрегледни вијенац младости око ње. У тишини планине слушају причу старог ратника — народног хероја Марка Станишића из Будве о славним данима народнослободилачке борбе, о Рудом и формирању Прве пролетерске, о Итальянском маршу, Сутјесци и Зеленгори.

Шестог августа у десет часова свечаност је отворио Љубо Анђус, предсједник ОК ССРН Будве, општине која је била до мјешина овогодишњег XVI сурета братства и јединства.

На збору је говорио Михаило Тиодоровић, предсједник СУБНОР Црне Горе.

— Ова наша велика и права народна светковина слободе и братства, јединства и заједништва није спонтани сусрет „комшија“, већ истински израз вјековних тешњи Срба, Хрвата, Муслимана и Црногорца, тј. народа из да нас три заиста равноправне и братске републике, да буду везани нераскидивим споменама јединства, да буду братски народи равноправно сједињени у социјалистичкој Југославији, заједно с осталим народима и народностима. Таква жеља и тежња ти налаја је вјековима и кроз вјекове се исказивала каједи на реална шанса свих народа.

да који живе на овом подручју, а чије су историјске судбине биле сличне или идентичне. Отуда је историјски састанак комуниста са овог подручја Хрватске, Босне и Херцеговине и Црне Горе, августи 1941. године, овде на Ублима, био само логичан наставак ранијих сусрета и до говора народа ових крајева, који су се, ради слободе и братства, саставили и договорили кроз вјекове...

Црногорски владика Петар I, 1806. и 1913. године, води битку у Боки Которској и долази до дубровачких капија да помогне својој браћи, а Петар II Његош са братима са Али-пашом Сточевићем и заједно стварају ослободилачке планове против томанске империје. Херцеговачки батаљони су, када је год устремало, помагали цр-

подивљање Хитлерове хорде, створене да униште цивилизацију и културу Европе, а и свијета, налазиле на прилазима престонице совјетске државе, друг Тито и Централни комитет КПЈ оценили су да народи Југославије, и поред домаће издаје и раскомаданости Југославије, имају доволно снаге да се ухвате у коштац с многоструко јачим окупатором и да то морамо урадити независно од величине жртве. Зато друг Тито форми борбене пролетерске и ударне јединице, спремне да се боре у сваком крају Југославије као за своје сопствено огњиште.

— Можда је тај наш историјски чин и подвиг — рекао је Тиодоровић — у оно вријeme лично на авантуру. У ствари, био је то за многе, како друг Тито каже, „јуриш на небо“, попут париског комунира. Међутим, управо тада и тог епохалног историјског тренутка ми смо, сви заједно, постали национално и југословенски пунопо-

Љубо Анђус отвара Збор

ногорског војсци — сјетимо се Граховца и Вучјег Дола, а црногорска војска је била у раме уз раме са славним херцеговачким устанцима.

НАЦИОНАЛНО И ЈУГОСЛОВЕНСКИ ПУНОЉЕТНИ

Народи ове тромеђе понашали су се тако кроз вјекове, без обзира што су их раздвајале вјештачки створене државне и вјерске границе. То је Комунистичка партија добро знала и пратила и на томе градила стратегију борбе за социјално и национално ослобођење. Живот у бившој Југославији још више је наше народа остварио и убиједио да и као народи, и као националне индивидуалности, могу опстати и несметано се развијати само у суштинском заједнишtvu и равноправnoj зајednici братства и јединства. Стога је нормално што су народи ове тромеђе, 1941. године, онако предано прихватили позив Комунистичке партије Југославије и друга Тита и сврстали се, прво у заједничке устанничке одреде и батаљоне, а одмах потом у пролетерске бригаде народнослободилачке војске Југославије.

Као пример, Тиодоровић је навео формирање Прве пролетерске бригаде у Рудом 22. децембра 1941. године, као прве регуларне јединице у поробљеној Европи. У тренутку када су се

љетни и историјски присути на сјејтској позорници с које више никада нећemo саћи, нити пустити историју да дјелује иза наших леђа, без нас...

НАЈСЛОБОДНИЈЕ И НАЈХУМАНИЈЕ ДРУШТВО

Наши концепт борбе наше схватање ослободилачког и класног рата имали су још у самом почетку демократску основу и визију, која се касније разбуктала и у словободи израсла у југословенско самоуправно социјалистичко друштво. Само је Комунистичка партија Југославије умјела, и у том тренутку могла, да прибегне генијалној тактици и стратегији аутентичне народне револуције, и да у општенародном рату сједини ослободилачку, класну и демократску компоненту.

Већ данас и највећи скеници, како домаћи злоуради, тако и најупорнији инострани калкулати и наши идејни и класни противници, признају да је Титова Југославија непоколебљива демократска и самоуправна социјалистичка заједница, која је толико жива у свијести и срцима њених грађана да нема сile која је може појмовити с њеног — Титовог пута.

Познато је, такође, читавом свијету, да смо ми својом борбом, принципијелним државним и државничким зрељашћу, оповргли логику великих да, „мањи поток у вели увије“ — и, да „при увију своје име губи“. Такву логику губљења имена, образа и поноса, зато што су мањи бројем, ми смо оповргли потоцима сопствене крви коју смо пролили против свих империјалистичких и хегемонистичких претензија.

Непобитне историјске чињенице и истине о нама, па

шој даљо и близкој прошlosti, нашем унутрашњем систему и односима, сврставају нас у најслободније и најхуманије друштво за које је до данас знала историја разнитка људског рода. Наше братство и јединство, као основна тековина наших народа и народности, извојевано и успостављено у крви револуције, гаранција је трајности и стабилности нашег

своја Похорја, своја Пљевља и Зеленгоре, своја Вилића гувна и своје Сремске Фронтове, своје Крушево и своје Ужице, своју 1948. годину и своје Пете и Једанаесте конгресе. Све је то најбоља гаранција да ћемо увијек одијевати сваком настрадају и остати јединствени у својој социјалистичкој заједници.

Ова наша свечаност на Зубачким Ублима само је је-

ПРЕД VIII КОНГРЕС СУБНОР ЈУГОСЛАВИЈЕ

Догађај од изузетног значаја

У октобру мјесецу у нашем граду одржано је осми конгрес СУБНОР Југославије. То ће бити, без сумње, догађај од изузетног политичког значаја за Црну Гору, а посебно за Будву. Зато на све друштвене-политичке сједнице и грађане ове општине стое веома обавезе — да уложе максималне напоре како би се правовремено обезбедили услови за рад Конгреса.

У циљу извршавања ових значајних и обимних послова, Општински одбор СУБНОР образован је Одбор за организацију припрема и, с обзиром на обимност послова и ограничено вријeme за њихово извршавање, посебно радове Самоуправног интересног заједнице за изградњу и уређење општине Будва, Јајачког сајма, „Монтенегротуристу“ и ООУР ПТТ Будва.

Самоуправна интересна заједница за изградњу и уређење Будве, као инвеститор, већ је преузела обимне послове на изградњу саобраћајница и уређење терена на потезу Сајам — Магистрала. Укљањање постојећих објеката и поиздавање нових, као и уређење простора око Сајма стајање око 18.000.000,00 динара. Сви радови обављају се у складу с урбанистичким планом и добијеним урбанистичко-техничким уговорима. У току је израда пројекта јавне расавјете и рјешења обнове површинских вода са терена између нове саобраћајница и комплекса стамбених зграда.

У реализацији усвојеног програма Самоуправна интересна заједница за изградњу и уређење Будве нашила је на тешкоће у вези рушења постојећих објеката, а посебно у поглоју исељавања и рушења кућа породица Лијешевић и Радовић. Но, овај проблем биће, свакако, ријешен на задовољство власника ових објеката и заједнице.

Послови које треба да обави ХТП „Монтенегротурист“ односе се на смјештај и исхрану око хиљаду учесника Конгреса, пријем делегација, организацију излета и културно-забавног програма. У реализацији тог програма биће ангажоване одговарајуће структуре у „Монтенегротуристу“, као и Одбор за припрему Конгреса.

Јајачки сајам, под чијим кровом ће се одржати овај значајни скуп, има задачан да уреди и опреми просторије Сајма: његово озвачење, обезбеђење прес центра и других помоћних просторија, као и сајамског оворишта, док ООУР ПТТ Будва треба да обезбиједи довољан број телефонских линија у просторијама Сајма, згради Скупштине општине и хотелу „Интернационал“.

В. С.

друштва, а национална равноправност наших народа, какву ни једна друга земља не познаје, гаранција је бла гостања и равномјерног проприетета наше социјалистичке заједнице...

ТРОМЕЂА БЕЗ МЕЂА

— Самоуправни социјализам јесте таква друштвена и политичка снага — рекао је даље у свом говору предсједник СУБНОР-а Црне Горе — која омотујава сваком народу и сваком појединцу, да максимума развије све своје способности. Народи и народности који су у једној социјалистичкој заједници први пут остварили своје национално достојање и препознали своју националну идентитет, своју равноправност и своје место под сунцем, свакако ће знати и можи да одбране такво људско заједништво и досегнути буђиност. Ту посебно важи за Југословене који су, водећи једну особену револуцију и кроз њено трајање, имали своје Неретве и Сутјеске, своје Петрове горе и Љубине гробове, своје Крагујевце и

дна од већ уобичајених и бројних манифестија братства и јединства у нашој земљи, манифестија наше неминовног заједништва, без којег не бисмо значили према свијету, ни свако за себе, ни сви скupa, озбиљну друштвену и географску чињеницу, као што данас значимо, захваљујући нашој несврстаној политици и нашој улози у савременим светским збијањима.

Нека ова тромеђа остане мост братства и јединства, не ка то буде тромеђа без међа и нека таква буде свака друга међа и тромеђа у нашој социјалистичкој Југославији.

Послије говора Михаила Тиодоровића, предсједника Општинске конференције ССО Будва Бранка Медин, прочитала је поздравни телеграм другу Титу, а онда је предала заставу Скупштине предсједнику Општинске конференције Савеза социјалистичке омладине Биљеће Рајићу Вуковићу, коју ће до наредних Скупштина чувати омладина овог града, који ће сљедеће године бити домаћин величанствене манифестије.

Вијенац на споменик у Зубачким Ублима положили су предсједници општинских организација СУБНОР-а Будве, Дубровника и Требиња Рако Дулећи, Ивица Мерчеп и Раде Вучуровић.

В. СТАНИШИЋ

СЈЕДНИЦА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

Под предсједништвом Предрага Ђулафића, 22. августа одржана је сједница сва три вијећа Скупштине општине Будва. Између тридесетак одлука и рјешења, делегати су саслушали информације о финансијским обавезама општине, затим о бесправној градњи, припремама за осми конгрес СУБНОР-а Југославије. Предложене су и одлуке о ревизији генералног урбанистичког плана, просторног плана општине и неколико детаљних урбанистичких планова.

Приморске новине

Лист ССРН општине Будва Уређује: Редакциони колегијум. Главни и одговорни уредник Милован Пајковић. Издавач: Општинска конференција ССРН —

Наша анкета

ШТА ВАМ СЕ СВЕ (НЕ)ДОПАДА НА НАШОЈ РИВИЈЕРИ?

Душан Митевић, главни и одговорни уредник ТВ Београд

МОГУЋНОСТИ СУ ЈОШ ВЕЋЕ

Милочер, без претјери-вања, доживљавам као што је некада Црњански доживљавао Дубровник.

Када сам у Београду, до врло је да помислим на Милочер, Бечиће, Будву — па да осјетим како ме изда-лек греје.

Дивну обалу, дакле, има-мо, још ако нас пријеме по служби — прилика за одмор је ту.

Оно што је ипак посљедњих година — то је охрабрујући прогрес у целини ста-ндарда, а нарочито нивој услуга.

Мислим да све већи број гостију одлази са наше ју-жне обале осуђен и задовољан.

Туризам, паравно, није само хотелска услуга, он је и све остало — оно што о-кружује хотелског госта. Ове године било је доса-тически интересантних мјеста за изла-ске, али могућности заједничких потрошњица су и приближно искоришћене. Ту смо на самом почетку. Џио Милочер, па примјер, има са-мо једну једину продавницу робе широке потрошње, која се налази у бараки, не ве-ној од десет квадратних метара! Зар томе треба комен-тар?

МАЛО ШАЛЕ — ВИШЕ ЗБИЉЕ

ЉЕТЊЕ ЗГОДЕ И НЕЗГОДЕ

ЖИТЕЉИ БУДВЕ, због силне туристичке гужве, ријетко се сретају и виђају. То је разлог што два Бу-дванина, на растанку, рекоше један другом:

— Довиђења, у септембр!

* * *

У ПРОДАВНИЦИ један туриста, пунећи торбу хљебом, повикава:

— Навали народе! Још мало, па нестало!

* * *

ПИЈАЧНИ НАКУПЦИ и прекупци су, читамо у штампи, у неким мјестима „обрали бостан“.

Пијаци у Будви им нуди сигуран посао и без-бједност.

* * *

ГЛЕДА ЈЕДАН гомилу кеса са смећем на тротоа-ру улице:

— Ала се „сунча“ ово смеће у... вреће!

* * *

ОД КАДА НАС ПРЕВЕДОШЕ на „двојне“ телевизије, с мојим комшијом — „двојником“, на спрату, ко-муницирам на стари, прадједовски начин: „О, Дими-трије! Помоли се на прозор да ти нешто кажем!“

М. П.

СА ПИТАЊЕМ У НАСЛОВУ ОБРАТИЛИ СМО СЕ НЕКОЛИЦИНИ ПО-ЗНАТИХ НОВИНАРА ИЗ БЕОГРАДА, САРАЕВА И ТИТОГРАДА, КОИ ГОТОВО СВАКЕ ГОДИНЕ ПРОВОДЕ ГОДИШЊИ ОДМОР НА БУДВАН-СКОЈ РИВИЈЕРИ — „ЈЕДНОЈ ОД НАЈЉЕПШИХ ОБАЛА НА СВИМ МО-РИМА СВИЈЕТА“, ЊИХОВЕ ОДГОВОРЕ ОБЈАВЉУЈЕМО У ОВОМ И НА-РЕДНОМ БРОЈУ НАШЕГ ЛИСТА.

КВАДРАТ МОРА ИЛИ...

Ацо Штака, уредник „Осло-бојења“ — Сарајево

На југословенским тури-стичким заставама амблем Будве је међу највидљиви-јима. Овај драгул његове обале мами и изазива, зове и нуди се. О Будви се говори и пише, она се слика у свим позама. Будва је пуна и препуна гостију — Будва је, дакле, па гласу.

За Будву се човјек веже сентиментално. Али, ако оста-вимо разлоге било какве при-страсности, било које интимне побуде, па трезвеније по-чијем цијенити Будву као туристички град, као центар једне индустријске дјелатно-сти, каквом се данас пред-ставља туризам, нестаће мно-гих привида и истине ће се јавити сама собом. У овом тренутку та истине није на страни Будве, упркос, ка-жем, свим нашим наклоно-стима према овом дивном и

Павле Анаѓости, уредник „Борбе“ — Београд

Павле Анаѓости, уредник „Борбе“ — Београд

БУДВА 78: ПРЕ-МАЛО КУЛТУРЕ

П рошлог јета, записао сам на страницама „Борбе“: Може лиј Буд-ва, као твојистички бисер Ју-жног Јадрана, постати и културним бисером бар у ври-јеме када је она стјећитељне небројених домаћих и ин-странских гостију?..

Постављајући то питање читаоцима, намах сам се сје-тио големих културно-умјетничких манифестација и фе-стивала што се у љетним мје-сесима одржавају на широ-ком простору — од Пуле и Опатије до Сплита и Дубров-ника.

А, ето, Будва је остала и без „Игра југа“. Уместо њих, из вечери у веће, тера-се њених хотела запљускују звуци забавне музике, чују се шлагери што их је пре-више и на нашим РТВ про-грамима. Некако у засјенку су „Дани музике Будва — Свети Стефан“, једина при-лика да овај градић чује Бе-товена, Моцарта, Шуберта, Чайковског...

Али, тих шест до десет да на овог јединственог фести-вала нијесу, дакако, и све оне могућности које Будва пружа култури. Уз минималну адаптацију Јетне позор-нице, овде би се од јула до септембра могли приређива-ти солистички концерти, во-калични рецитали, казивати мо-нодраме. Зар Радмила Бако-чевић, Мирослав Чангала-вић, Звонимир Крнетић, Зденко Марасовић, Дубрав-ка Томшић, Фери Рашковић, те читава плјежада еминент-них југословенских умјетни-ка не би могли бити гости Будве и у зениту сезоне?

Овако, Будви је премalo културе. Понека филмска пројекција, понеки концерт забавног карактера, понека модна ревија!

Вријеме је да се пробу-димо. Зар не?

Будва — снимак са Видиковца

паркови, градски пролази, плаže, ресторани и кафане — сва та мјеста која похађа-мо, одају утисак пуког траја-ња. Сви они на које сте упу-ћени силом свог туристичког присуства понашају се, ма-ње-више, као да сте им тег-ет, намет или принуда. Једни би хтјели да вас се што прије отрасе (станодавци), други хоће да вам згуле и оно мало ревитализиране по-кожице (конобари), трећи, пак, не хају да вас уопште (особље на плаџама), неки вас, једноставно бришу и са спискова живих (хоте-ли).

Будва, упркос својим по-тенцијалима, заостаје за са-временним концепцијама ту-ристичке дјелатности. Чини се да није активан него па-сиван чинилац њен. Недоста-је нешто што бисмо можда могли назвати душом туризма и града уопште. Будва је у том смислу деперсонизовала. Некада су се овде могла сре-сти многи познати имена, ку-лтурног и јавног живота, би-

БУДВОМ НА ПЛУС 35 ЦЕЛЗИЈУСОВИХ

ЈЕДАН ДОМАЋИН — ДЕСЕТ ГОСТИЈУ

Мало је градова у свијету који, зависно од годишњих доба, мијењају толико број становника, као што је то случај с Будвом. Док, рецимо у „каме ној љепотици“, како називају метрополу црногорског туризма, живи зими 3500 сталних житеља, у вријеме јулских и августовских жега на њеним плажама одмарала се око 40.000 туриста.

У току врелих дана августа, као и током цијеле сезоне, посјета Будви је изузетна. У хотелима уз Словенску плажу, одмаралиштима, аутокамповима и приватним кућама — врило је као у кошици.

Кренули смо Будвом да видимо како је то када на једног домаћина долази десет гостију.

Вријеме је пријеподневно, али плаже су препуне свијета. На улицама је доста пролазника у шортсевима и купачима костимима. Улазимо у пословницу Приморске банке, али ред је велики и да би се стигло до благајника потребно је много стрпљења.

— Цијелих осам сати не предахнем — каже Слободан Ласица, благајник. — Видите, само мијењам марке, фунте, доларе. У току радног времена замијеним милион динара новца. Нека-

да је тај износ и већи, нарочито у вријеме смјене гостију.

Поред десетак мјењачница, у Будви је експозитура Бокељске банке из Котора. Нико Мартиновић каже да се дневно замијени у пројеку 600.000 динара. И овдје је најчешћа валута марка, затим фунта, франак и дolar. Највећу суму замијенио је један Немац — 400 марака одједном. Иначе, странци просјечно мијењају од 100 до 12.000 динара.

У подне гомила на улици је већа. Препланули купачи враћају се с плажа и крећу ка ресторанима. У Будви их има на десетине што у приватној што у друштвеној својини у којима се хране они који су смјештени у домаћој радиности. Највише их зала зи у „Ривијеру“ код Ника Машова.

— Обишао сам много кафана, али на овакву храну нијесам нашао — прича нам Небојша Ристић из Београда коме су прије поласка за Будву препоручили овај ресторан. — Не знам да ли су боља готова јела или роштиљ који чика Раде спрема увече. А цијене су приступачне: може се добро ручати или вечерати за 40 динара.

Гужва је и у новоотвореној пошти која ради non-

-stop. Испред говорнице чека по 30—40 особа.

— Од када у седам сати отворимо пошту до 22 часа увече гужва не је њева. Испред телефона, у сали где се издаје новац и примају упутнице свијет се тиска. Дневно се обави преко 400 разговора, углавном у домаћем саобраћају. Укључени смо у аутоматску међународну централу, тако да се из Будве могу директно брати 18 земаља Европе, али уређаји још увијек ис функционира беспрекорно. Било је прекида веза с Немачком, али квади отклонили прича Стеве Божковић, директор ООУР ПТТ.

На бензинској станици дневно се прода преко 40.000 литара различних горива. Највише супера, а потом обичног бензина и нафте. У будванским пекарама испече се преко 50 тона хљеба.

Мада лежи у пространом пољу, стиче се утисак да у Будви нема слободног простора. Све су прекрили туристи, њихови аутомобили и приколице, покретне тезге накупаци који су се овде сјатили и продају све и свашта, почев од опанчића и ситних ћинђува до великих разбараених плоча.

Предвече оживи простор између хотела „Авала“ и „Парк“, Музика трешти готово са сваке терасе. На овом простору гости забављају скоро десетак оркестара.

На пространом тргу испред хотела „Могрен“ гост добија портрет за 15 минута и — 200 динара. Академски сликари Мићо Вујовић, Велimir Тришки, Љубивоје Јовановић и неколицина још неафирмисаних нуде своје услуге на неколико језика.

С. Грегорић

УЗОРНА ПРОДАВНИЦА СУВЕНИРА

Продавница сувенира у будванском хотелу „Славија“ добро је снабдјена и увијек има купаца. У продавници већ трећу годину ради Анђелка Ђуровић за коју рекоше да је добар трговац и туристички радник.

— Сваког госта — каже она — треба добро дочекати, услужити и испратити — јер једино тако он ће поново доћи у продавницу. Иначе, потпуно сам задовољна с гостима и прометом који продавница остварује.

М. Гильча

Свети Стефан

Туристи говоре...

Овогодишња туристичка најезда, досад незапамћена на нашој ривијери, донијеће, без сумње, богату „жетву“, али ће, треба се бојати, оставити и не жељене послецице. Јер, мора се признати, туристички посленици — а ту подразумијевамо све оне субјекте, који се на било кој начин баве пружањем услуга — нијесу били спремни за изненађења. Недостатак је било и иначе, а они су масовном појетом домаћих и страних гостију — „прекобројних“, ненајављених, и оних који су пошли на годишњи одмор као с „грлом у јагоде“, — умноготрученi. Пропушта је било разноврсних — и оних који се понављају већ годинама, и нових. И у хотелима и у приватном смјештају, у трговинама, на аутобуским станицама, плаџама, улицама...

Драган Опарић: Када се вратим у земљу, настанићу се у Будви

наци се могу видjetи свуда? Зашто се смеће не износи на вријеме него стоји по неколико дана и ствара неподношљиви смрад? Трговине су неуређене. А продавци, када примијете да саји страница, наплачују више од одређене цијене. У сајонизму, поред стовариша БИП, заручују се ми више и укључују артикли које нисам купила. На интервенцију мог су пруга, вратили су ми разлику у извођењу да не ради блок-каса и да је благајница погријешила. Ове непријатности компензирали су људи — домаћини својом гостолубивошћу и за ме не недоживљеном сусретљивошћу. Сигурана сам да ћу поново посетити Будву.

Обратили смо се и Антонијети супругу Драгану Опарићу:

— Мене посебно радује што је моја супруга осјетила топлину и непосредност наших људи. То је бројјена особина која ми теклико недостаје у иностранству. Жао ми је што непромишљеност појединих угоститеља умањује оштићу утисак. На острву Свети Никола конобар је мом сину да освјежавајући пине упрачивао двоструку цијену. Као да сам илтервенисао, рекао је да је то урадио због тога што је мој син био према њему „безобразан!“ Питам се, под предпоставком да је то тачно, да ли је он судија за прекраје, па да изриче новчане казне? Пописаје мале расправе конобар је рекао да није знао да је то мој син, иначе, то не би урадио. Но, то су само пролазне чаркице које се брзо заборављају. У току двадесетдневног боравка на одмору у Будви упознао сам доста мјештана. Толико сам заволио те људе да ћу, када се кроз неколико година будем вратио у земљу, овде стално да се настаним.

ЖИВОТА МАРТИНОВИЋ, наставник из Београда:

— У Будву долазим већ десетак година, тако да сам, у неку руку, и свједок љеног развоја. Данашина Будва је неупоредива са оним од пре десет година. Она је постала права туристичка мека. Међутим, неке службе стагнирају. Аутобуска станица и пијаци су и даље руло овог дивног града. Несхватљиво је да се није смогло снаге да се асфалтира десетак метара до пијаце и попуње рупе на аутобуској станици! Зашто, на првомјер, у радијама неима хљеба и млијека већ у девет часова? Зашто нема обавезитеља на аутобуској станици о реду вожње изузев за „Тару“. Туристи морају да јује сваки аутобус и питају шофере куда одлазе. За ово нијесу потребне никакве инвестиције, већ само добра воља.

МИЛИСАВ БРКИЋ, професор музике, из Београда:

— У Будви сам љетовао неколико пута и увијек се нервирало због истих ствари. И, без обзира што сам се заклињао да више никада нећу доћи, увијек сам крио заклетву, јер Будва има нешто што привлачи, што се другоге не може доживјети. Највише замјерам неорганизованости услужних дјелатности, као и произвољности у одређивању цијене услуга. Таксисти не укључују таксиметар и одређују цијене објеката, према муницији: до Бечића 50 динара! Мислио сам да ће бар Аутомобил друштво из Будве бити солидније, али доживио сам горко разочаравање: малу приколицу „Брако“ требао сам пребацити из Будве у Бечиће. Таксиста је трајао 200 динара. Било ми је пре скупо, па сам узео возило Друштво. Они су ми наплатили 410 динара! Рекли су да је то према Правилнику, а по њему се једнако наплачује за два и за сто километара!

Чудновато је да су мјештани према туристима далеко гостолубивији него они који су плаћени да туристима пружају услуге. Захваљујући овим првим, ја се вратам у Будву, и поред свих непријатности које доживим, увијек с вјером да ће догодине бити боље.

КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ БУДВА — БЕЧИЋИ ПУШТЕН У ПОГОН

Ових дана пуштен је у погон велики канализациони систем Будва — Бечићи, један од најзначајнијих комуналних објекта које је Будва до сада добила. Састоји се од копненог и подводног дијела. Први сачињавају гла вни колектор и четири црпне станице са коминуторском станицом за грубо пречишћавање отпадних вода.

Радови на штеталишту до Основне школе изводе се убрзаним темпом

Дужина дијела овог објекта у води износи 2550 метара. Испуст се налази пола километра иза острва Свети Никола, с његове источне стране.

Копнени дио канализационог система завршен је још прво. За полагање цијеви на морско дно требало је сачекати смиривање мора, то јест крај јула и почетак августа мјесеца. Послиje завршетка радова, Комисија за технички пријем извршила је контролу и констатовала да су радови обављени про писно и квалитетно, па је да ла сагласност да се објекат пусти у погон. У канализациони систем већ су укључени хотели у Бечићима и од маралиште „13. мај“, затим хотелски комплекс на Словенеској плажи, као и насеља Лугови, Подкошљун и Подмагистрала.

— Канализациони систем изузетно је значајан објекат за туристичку привреду и за нашу ривијеру уопште — ре као нам је Крсто Марковић, директор ООУР водовод и канализација, јер Будва има воде у изобиљу, па је проблем одвођења отпадних вода тим био већи. Изградњом

најстрожа контрола неће моћи наћи примједбе.

Сличан канализациони систем ради се у Петровцу, а у току су припреме за изградњу секундарних канализационих мрежа у појединачним насељима на подручју Будве и у земаљу Словенеске плаже. Тада посао обављен ће у насељима Подкошљун, Лугови и Подмагистрала, Кана-

лизациона мрежа у овим насељима изграђена је самодоприносом грађана у износу 50% потребних средстава, а осталих 50% обезбиједила је Самоуправна интересна јединица за изградњу и уређење Будве.

Похватани провалници

Средином августа догодила се права драма на Јадранској магистрали између Петровца и Будве. Тројица одбјеглих штићеника Васпитно-поправног дома у Крушевцу — Алија Шефки, Агим Пљаколи и Бахри Мема — сви осамнаестогодишњаци, са Мехмедом Бегићем, нешто старијим беспосличарем из Косовске Митровице, послује неколико провалних крађа на Косову и у Титограду, кренули су ка мору заставом 1300 КМ 57—62. Провалници су умакли патроли из Титограда, па је одмах апартиран СУП Будве. Безобзирни бјегунци нијесу се зауставили ни на знак сао-

браћајног милиционара изнад Петровца и кренули су ка Будви. Једна патрола из Петровца иша је за њима, а друга из Будве њима у супрет. У Режевићима, код ма настира, зауставила су кола и дали се у бјекство. Тројица су побјегла у шуму изнад пута, а један ка Перазина долу. Шефки и Бегић су одмах ухваћени, а Бахри Мема нешто касније, изнад Петровца. Агим Пљаколи који се скривао у једном жбуни нараснује ножем на милиционара Сава Кљајевића. Овај је пуцао преко њега, али је Пљаколи умакао у шуму и тек сутрадан је ухапшен. Из притвора у Будви преузеали су их радници СУП Косовске Митровице.

ДОК ЗАКОН НЕ СТУПИ НА СНАГУ

У току једног дана будвански СУП прегледао је 24 пловна објекта. Од 18 домаћих чамаца (остало су биле јахте) 13 је правило прекршаје: или је путника било превише или чамција није имао дозволу за превоз туриста.

Лучка капетанија је та која изриче казне, али њени радници су сукочени с великом невољом: стари закон о поморству вине не важи, а нови још није ступио на снагу.

Поглед на Будву

НАШ ОСВРТ

У завјетрини збивања

Из ООУР-а и других самоуправних организација и јединица у нашој општини све чешће упозорења да се организације синдиката веома споро прилагођавају новом начину дјеловања у процесу саобраћавања друштвено-економских односа са одредбама Закона о удруженом раду и закључцима VII конгреса СК Црне Горе и XI конгреса СКЈ.

И поред великих прерогатива и обавеза, које основија организација синдиката даје Устав и Закон о удруженом раду, још није доволно афирмисано схватање о правој и суштинској улоги основне организације синдиката у свим областима самоуправног и друштвено-економског организовања и дјеловања. Умјесто да као основна полуга у нашем самоуправном друштвено-политичком механизму буду у жижи свих збивања у својој средини, многе синдикалне организације само животаре у улоги обичног статисте, незаинтересованог посматрача на споредном колосјеку, у завјетрини збивања. И даље се веома често понавља пракса да је синдикат више преокупиран периферним питањима — набавком зимнице, куповином вијенца за покојника, праћењем картића и других локалних обичаја, него заштитом самоуправних права радника, друштвене, својине и другим питањима из своје обимне надлежности.

Од читаве лепезе негативних примјера, који веома карактеристично и алармантно илустришу „синдикално мртвilo“ навешћемо само следећи: Одредбама Закона о удруженом раду регулисана је обавеза Радничког савјета да прије доношења одлуке о задужењу по инвестиционом кредиту задужи организацију синдиката да организује претходно расправљање и да тек онда, на бази резултата претходног расправљања, донесе одговарајућу одлуку. Колико нам је познато, у нашој општини још није забиљежен случај да је таква расправа заиста организована и да је ријеч радника заиста поштована. Слично је и када се ради о усвајању основа плана ООУР-а, регулисању доходовних односа или усвајању нових критеријума и мјерила дредновања рада.

Истраживање дубљих коријена и објективних узрока оваквог стања, недвосмислено нас наводи на помисао и закључак да се не ради само о тренутном неслажењу, непознавању законских прописа и процедуре, већ у првом реду, о стихији, тоталној инертности, формализму, превазиђеним навикама, тежњи за одржавањем усталијених односа, аеријетко и очигледним или прикривеним отпорима промјени метода дјеловања синдикалних организација, јер њихово досадашње таворење изванредно погодује групно својинским интересима у неким колективима.

Умјесто да буду основни и најзначајнији чинилац формирања класне свијести радника, његовог положаја у стицању и расподјели додатка и у укупним самоуправним односима у колективу, синдикалне организације, најчешће, само аплаудирају политици пословних органа, дајући свој амин на одлуке које се доносе у најужем кругу. У таквим тенденцијама веома јасно се назире и изражава тежња да се синдикалне организације претворе у сателите директора и привјеске рукуводећих структура, чиме се затвара простор за досљедно остваривање њихове улоге, која им је по-вјерена Уставом и Законом о удруженом раду.

Ускоро предстоји VII конгрес Савеза синдиката Црне Горе, па је крајње пријеме да се посветимо темељној анализи и критици досадашњих односа у сваком колективу, у свакој организацији и јединици. У методу дјеловања синдиката, као самосталне друштвено-политичке организације и одговорног чиниоца, морају бити отклонjeni облици формалног изјашњавања и вербалног парадирања, и морају се максимално и ефикасније користити конкретна средства, која им Закон ставља на располагање у циљу остварења њихове значајне друштвене мисије. На то нас, поред осталог, обавезују Устав, Закон о удруженом раду, закључци XI конгреса СКЈ и ријеч друга Тита: „У том погледу нарочито је значајна улога синдиката, нарочито када се ради о даљем развоју самоуправних друштвено-економских односа у удруженом раду. То је данас, а биће још дуго њихов суштински задатак. Нове производне односе радничку класу и остале радни људи успостављају у дугорочној борби против антисамоуправних снага, у првом реду против тегнократије и бирократије. То захтијева још више ангажовање синдиката за досљедно удруživanje рада и средстава и стално усавршавање расподјеле дохотка и личних доходака према раду и резултатима рада“.

Б. КРГОВИЋ

Одмаралиште за раднике из Вреоца

Прије четири године у Петровцу је отворено одмаралиште за раднике Колубарског базена из Вреоца. Капацитет одмаралишта је до 350 кревета, а дневни пансион стаје 145 динара.

У првој и другој смјени било је од 200 до 250 гостију

дневно док их сада има 350. У разговору сазнали смо да су гости врло задовољни, као смјештајем и снабдијавањем (преко „Центроскопа“) та ко и односом мјештана пре ма гостима.

М. Гиљача

ЈОШ ЈЕДНА РАДНА ПОБЈЕДА

Ових дана остварује се један сан, али не сан љетње ноћи, већ сан деценија, сан живота: наш град добија ново васпитно здање — завршава се и пушта у употребу нова зграда основне школе.

Можда више него било које друго место, Будва посљедње двије деценије дожи вљава и живи своју ренесансу. Из године у годину нишу нови објекти, добијају се златне јабуке за високи туризам, а само једно здање деценијама не мијења ни об-

служује посебан третман. Че кали смо га дugo и са жељом као гладан хљеба, као смрзнути сунца, као мајка је динда.

Притиснути чекањем и надом, ношени огромном жељом која годинама плијени срца, наши грађани су масовно и спремно — можда најмасовније и најспремније до сада — изразили своју солидарност прије четири го

љаве руке радника из Бијељине који су се упорношћу истинског неимара више од шест мјесеци борили с воденим стихијом, поплавама, бујицама, водом и из неба и из земље какву Будва давно не памти.

Тешко је набројити све оне који су идејом, знањем и знојем дали свој допринос расту и стасавању овог васпитног здања за ове два

рисне" површине у грађевинском габариту 5550 квадратних метара. Састоји се из 24 учионице — кабинета кроз које ће ученици, послије сваког часа, да „штетају“, јер сада они неће бити „власници“ само једне учионице, као у старом класичном облику наставно-васпитног процеса, већ свих учионица — читаве школе. Послије сваког часа ученици ће мијењати учионице — кабинете, пре ма распореду часова за тај дан.

Уз сваку учионицу постоји посебна одаја, малу кабинет за једног или два наставника. У њима су смјештена учила и очигледна средства за поједини предмет. У њему наставник сам или с поједијним ученицима припрема наставни час. Док су ученици у сталном кретању, дотле су наставници „статични“: дежурају у учионици или кабинету и чекају сљедећу групу ученика који долазе. Тако ће се и опрема и учила боље чувати, јер ученици више никад не остају сами у разреду... Постоје и кабинети с посебном намјеном за тзв. вјештине: савремено опремљени и врло пространи кабинет за ликовно васпитање, два кабинета за музичко васпитање (за групни и поједијачни рад), два кабинета за општетехничко васпитање (обрада дрвета и метала), опремљена потребним алатом, апаратима и машинама. На крају, непосредно уз чело школе, везана топлим ходником с купатилима и свлачионицама, оставом за опрему и учила, протеже се велепримна фискултурна сала олимпијских размјера, испуњена опремом. У приземљу се налази велика просторија за трпезарију с модерном кухињском опремом за хиљаду оброха — идеална могућност за продужени, односно цјелодневни боравак.

Поред зборнице, савремене библиотеке, службених просторија, телевизијског и разгласног студија и низа

других друштвених кутака, вриједно је поменути велики улазни хол који има вишескаменјену функцију. Служи за разне окупљања и активности, сталне и повремене изложбе и, што је најважније, покретним хармоника вратима и монтажном позорницом, за неколико тренутака претвара се у пространу позоришну салу с 500 сједишта.

У приземљу, са оба краја зграде, налазе се два топла пионирска кутка вишескаменјеног карактера, с полуотвореним и затвореним зеленим лејама.

Зубна и школска амбуланта

На крају, још хиљаду квадратних метара покривене површине која ће се постепено претvarati u функционалne просторе према потребама и захтјевима школе. Један такав кутак ускоро прераста у савремено опремљену зубну и школску амбуланту у којима ће свакодневно радити стручни медицински кадар.

Вашколски простор биће обогаћен алејама, дрворедима, зеленим и живим ботаничким баштама и спортским теренима за разне спорове.

Грађевински објекат са свим инсталацијама стајаће око три милијарде стarih динара, односно око 500 хиљада стarih динара по једном квадратном метру.

Сав школски простор испуњен је функционалном са временом опремом и училима у вриједности 460 милиона стarih динара.

На крају, пожелимо ученицима успјех у савлађивању бројних и разноврсних препрека на кривудавој стази живота која води до човјека, а вриједном колекција за трпезарију с модерном кухињском опремом за хиљаду оброха — идеална могућност за продужени, односно цјелодневни боравак.

Поред зборнице, савремене библиотеке, службених просторија, телевизијског и разгласног студија и низа

њицу. Леси не издржаше јаку навалу, и он их потери и нагна управо на оно место где бјеше побијено у земљу које и одломци од копаља. Стадоше се спотицати и падати коњи и летјети преко њихових глава Леси. А у тај мах корсунци, који су стајали посљедњи иза возова, кад видјеше да ће дотурити пушка, грунчје на један мах из пиштолја. Сви се Леси збунише и пометоше, а козаци се осоколише.

— Ево, наша је побједа! — зачуше се са свих страна запорошки узвици, затрубише у трубе и истаконше побједничку заставу.

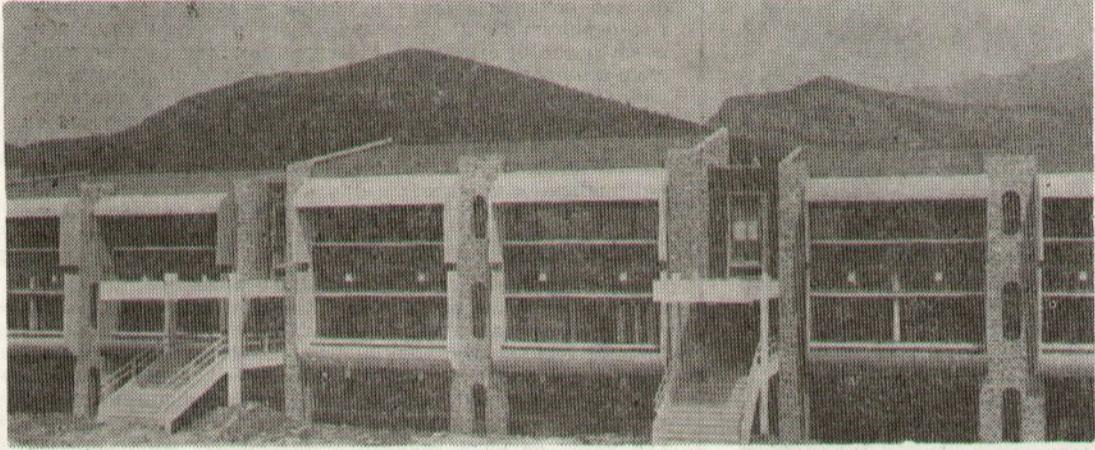
Свуд су бјежали и крили се разбијени Леси.

— Не, не, још није сасвим побједа! — повика Тарас, гледајући на градску капију, и истину је рекао.

Отвори се капија и излетје из ње хусарски пук, украс свих коњаницима бјежи, сви као један, мркојасти арматици. Пред њима полетје вitez од свију жешћи, од свију љепши; црна коса лепршала му се испод бакренога шљема; на руци се виори привезена скупоцјена трака, везена руком пре љепотице.

Тарас се скамени кад видје да је то Андрија.

А он, међутим, обузет заносом и ватром битке, жудан да заслужи привезани на руку дар, појури као млад

Нова основна школа у Будви

лик ни намјену. Бивша, аустро-угарска касарна испријечија се између мора и старе Будве. Пркоси, смета и захлапи сунце и видик. Стоји овај нијемији свједок прошlosti, мијењаји своју фунkciju, али се не предајe.

Многе генерације, стичући прва знања и правећи прве кораке у живот, сањали су нову школу, савремени васпитни дом, пун топлине и дјечје радости. Многи од тих „сањалица“ данас су већ врсни стручњаци, градитељи, љекари, педагози, руко водиоци, родитељи. Њихов дјавнашни сан остварује се тек сада — за потомке. По оној народној — ко чека, до чека, ту, поред магистрале, у зеленилу будванској поља, никao је објекат ријетке љепоте. По свом основном садржају, по спољашњој и унутрашњој топлини, функционалности учионица, одјаја, кабинета и сала, опремом и училима испунио је све захтјеве и нормативе најсавременијих објеката овога типа и ове намјене. Грађен је и изграђен с намјером и намјеном не да се дође у школу и послије одређеног броја часова пође из ње с бременом књига и задатака, већ да она буде трајно стјециште и место сталног задржавања у току читавог дана за ђаке и — родитеље.

За радосно дјетињство хиљада малишана

Функција овог васпитно-образовног здања није само прихватање и описмењавање ученика, него су у њему створени такви услови да ће и дјеца и родитељи осјећати истинску потребу за много чешћим контактима са школом у којој треба да нађују своји садржај и љепоту рада током читавог дана: Ако се тако организује посао, ако ученици у новој школи нађују своји други дом, с много смисла у организовању рада и разоноде, жеља и разлог да у њој што дуже бораве биће најпретек.

Овај расадник знања гарантује такве услове и за-

Остварене су жеље генерација

служује посебан третман. Чекали смо га дugo и са жељом као гладан хљеба, као смрзнути сунца, као мајка је динда.

Пријеснути чекањем и надом, ношени огромном жељом која годинама плијени срца, наши грађани су масовно и спремно — можда најмасовније и најспремније до сада — изразили своју солидарност прије четири го-

љаве руке радника из Бијељине који су се упорношћу истинског неимара више од шест мјесеци борили с воденим стихијом, поплавама, бујицама, водом и из неба и из земље какву Будва давно не памти.

Тешко је набројити све оне који су идејом, знањем и знојем дали свој допринос расту и стасавању овог васпитног здања за ове два

рисне" површине у грађевинском габариту 5550 квадратних метара. Састоји се из 24 учионице — кабинета кроз које ће ученици, послије сваког часа, да „штетају“, јер сада они неће бити „власници“ само једне учионице, као у старом класичном облику наставно-васпитног процеса, већ свих учионица — читаве школе. Послије сваког часа ученици ће мијењати учионице — кабинете, пре ма распореду часова за тај дан.

Уз сваку учионицу постоји посебна одаја, малу кабинет за једног или два наставника. У њима су смјештена учила и очигледна средства за поједини предмет. У њему наставник сам или с поједијним ученицима припрема наставни час. Док су ученици у сталном кретању, дотле су наставници „статични“: дежурају у учионици или кабинету и чекају сљедећу групу ученика који долазе. Тако ће се и опрема и учила боље чувати, јер ученици више никад не остају сами у разреду... Постоје и кабинети с посебном намјеном за тзв. вјештине: савремено опремљени и врло пространи кабинет за ликовно васпитање, два кабинета за музичко васпитање (за групни и поједијачни рад), два кабинета за општетехничко васпитање (обрада дрвета и метала), опремљена потребним алатом, апаратима и машинама. На крају, непосредно уз чело школе, везана топлим ходником с купатилима и свлачионицама, оставом за опрему и учила, протеже се велепримна фискултурна сала олимпијских размјера, испуњена опремом. У приземљу се налази велика просторија за трпезарију с модерном кухињском опремом за хиљаду оброха — идеална могућност за продужени, односно цјелодневни боравак.

Поред зборнице, савремене библиотеке, службених просторија, телевизијског и разгласног студија и низа

ИЗ РИЗНИЦЕ СВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Тарас убија Андрију

НИКОЛАј ВАСИЉЕВИЋ ГОГОЉ (1809 — 1852), аутор „Мртвих душа“, „Ревизора“, „Вечери на салашу код Дикањке“, „Петроградских приповједака“, „Миргород“ и „Тараса Бульба“, дубоко је осјећао доба беспућа и лудила у коме је било све тако непоуздано и боље него икојко разумио трагичну страну времена у коме је живио, времена покрivenog мемлом, „гадашу гадиог човјека“. У својим приповјеткама и романима он је дао несвакидашњу галерију ликова — ситних чиновника, спасија, подмитљиваца и плачкаша, „лупежа над лупежима“, судија, препредених варалица, школских надзорника који живе у вјечитом страху од ревизора и ревизија, поштара који отварају туба писма да би дознали шта има ново у свијету, полицијаца који краду сребрчке касије, затим провинијских кокета и моралисче мизерија. Незaborавни су јунаци „Мртвих душа“: лијењи сањалица Манилов, који није „ни месо ни риба“, подлац и ћаволски зеленача Собакевич, који ни за шта диже паре, старији — тврдица Пљушић, који је изгубио свако обличје човјека, банкрот Хлобујев, човјек профита, Чичикава за кога је жије ватна девиза: „Пара врти и гвоздена врата“, спахиница Коробочка, која стапља кука па неродне године и губитке, лармација Ноздрјов...

Гогољ је, да парапразирамо Ивана Сергијевића Тургенјева, био више него једној ријечи, једној мисли, једном стилу, једном језику, једном стварију. Он је разоткрио своје савременике и зато није било Руса чије срце, на вијест о његовој смрти није било обливено крвљу“.

У рубрици „Из ризнице светске књижевности“, коју почињемо са овим бројем, објављујемо краћи одломак из Гогољевог романа „Тарас Бульба“.

— Хајд! — викну Тарас и махну марамом.

Разумједе Остап тај знак, испаде из засједе и удари силовито на ко-

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕБИ

УЗ 70-ГОДИШЊИЦУ СИЛВИЈА СТРАХИМИРА КРАЊЧЕВИЋА

Пјесник прометејског проклетства и протеста

ИАКО ЊЕГОВЕ ПЛЕСНЕ СЛИКЕ врве сликама из Библије и римске прошлости — неко је за њега рекао да је комбинација старозавјетног пророка и новозавјетног вјесника новога, класичног Римљанина и модерног интелектуалца — Силвије Страхимир Крањчевић је, без сумње, најизразитија пјесничка фигура свога доба у Хрватској. Веома рано, са осамнаест година, почeo је да објављује пјесме, а писао је и новеле, критике и есеје, бавио се уређивачким пословима и преводијем (Хајнеа) са њемачког језика. Додајмо уз то да је живио доста тешко, сељакајући се од родног Сења до Рима, Загреба, Мостара, Ливна, Бијељине и Сарајева и да је умро веома рано — са свега четрдесет и три године. И још нешто: у њему је до краја тог кратког живота интензивно живио немир сењског ускока који није могао да се помири са угњетачким режимом. Национална угњетавања и социјалне неправде натјерале су га да већ у раној младости, као де ветнаестогодишњак, дигне глас против тирана («In Tugannos»). Временом, селеки се слично чергару, овај „бард једног малог потпаченог народа“ израста у пјеснику „прометејског проклетства и протеста“. Он се у пјесмама буни против насиља и текија ка општедјудској љубави. »Angelus«, »Ditirambi« и »Задњи Адам“ — да не набрајамо више — значе највиши дomet у хрватској поезији оног доба, а нарочито су значајне по томе што су представљале право откровење нових могућности наше пјесничке ријечи.

У Крањчевићевој поезији је свемирска неправда одраз неправде на земљи против које се он борио од почетка свог стваралаштва до пред крај живота. Пјесму „Раднику“ испјевао је као двадесетогодишњак, и она је значила најаву поезије са изразитом социјалном тематиком. Иако није проучавао законе развитика друштва, он је, зођен дубоким осјећајем правде и поштовања рада, био међу првима који су величали борбу за боље друштво и уређење (»Resurrectio«) и у раднику видјели гаранцију боље будућности човјечанства. Он се у име вишег моралног реда, у име срца а не разума, бунио против сваког реда и закона, а његово прометејство и титанизам протест су повријеђеног моралног осјећања правничности. Гласник свих напредних и револуционарних тенденција свога доба, Крањчевић у својој посљедњој фази, која долази до изражaja дјелимично у „Трзјима“, а највише у „Пјесмама“, постаје у првом реду пјесник личних и општевјечанских болова. Ње-

гову поезију — поменимо и то — прониче оштра антиратна нота („Стара слика“, „У бадњој ноћи“), а његове пјесме су испуњене противима против таштих богаташа, пузаваца, каријериста, лицемјера и против службене цркве. У његовим пјесмама Христос

ПЈЕСМО МОЈА...

Пјесмо моја, куд си хтјела за срећицом, за милионом?
Пахуљице, ситна, бјела, Обасјана мјесечином.
Ал' је теби усуд рек'о,
Да се родиши ноћи треће —
И чемер ти бјеше млјеко,
Твоје цвјеће и пролеће.

Ко да нисам у свом срцу
Давао ти дивну пићу,
Бурне душе врелу крви,
Загријану на ужицу,
Кад ко пчела мајских
дани
Л'јетах цвјећем по пељуде,
Да ми срце не очама,
Кад ми души зима буде.

Шарна сјенка на смрт
блједи,
Од дима се у дим враћа,
Нема ништа, што вриједи,
Осик суза, чим се плачи!
А што каткад за вечери
Сунашице се зимско

кр'јеси,
О, не вјериј, да се двери
Отварају на небесак.

Силвије Страхимир
Крањчевић

хрт, најљепши, најбржи и најмлађи од свих у поводу. Нахушкао га је вјешт ловац — и он је полетио, пустивши ноге као праву пругу кроз ваздух, сав накривљен на страну, изривајући снijег и престижући десет пута у ватри своје трке и самога зeca.

Застаде стари Тарас и гледаше како он чисти пред собом пут, разгени, сијече и сипа ударце и десно и лијево. Не отрије Тарас и повијка:

— Шта? Зар своје? Зар своје бијеш, ћаволи сине?

Али Андрија није разликовао које пред њим, да ли своји или други неки; ништа он није видио. Увојке косе, увојке је он видио, дуге, дуге увојке и груди сличне рјечном лабуду, и врат бијел као снijег, и рамена, и све што је створено за безумне пољупце.

— Еј, момчади, намамите ми га само у шуму, намамите ми га само! — викну Тарас.

И одмах се издвоји тридесет најбржих козака да га намаме. Намјестивши на главе високе шубаре, одмах се на коњима пустише, право на пресијек хусарима. Ударише с бока на предње, сметоше их, одвојише од задњих, дариваše по некога, а Голокопитенко удари пљоштимице сабљом Андрију по леђима, и у исти мах највећи од њих, колико су год имали козачке снаге.

Како нападе Андрија! Како се узбуни по свим жилама млада крв. Ободе коња оштром остругама, па полетје што игда може за козацима, не обзирају се назад, нити видјеји да за њим притиче само двадесет људи, а козаци су летјели на коњима у свак трк и окреташе правцем ка шуми. Захуктао се бјеше на коњу Андрија и умalo што не стиже Голокопитенка, кад наједампут нечија снажна рука ћипча му коња за узду. Погледао Андрија: пред њим стоји Тарас! Задрхта сав и наједампут поблиједе; тако ћак, кад непажљivo дирне свога другара па за то добије од њега ударац лењиrom по челу, букне који пламен, искочи бијесан из скамије и јури за поплашеним другом, готов да га на парчад искида, па наједампут натрчи на учитеља који улази у школу: оног тренутка утиша се бијесна ватра и клоне немоћна љутина. Слично томе, за један тренут изгуби се гњев у Андрије, као да га није никако ни било. И он је видио пред собом само страшнога оца.

— Па шта ћемо сад? — рече Тарас, гледајући му право у очи.

Али Андрија не могаше ништа на то рећи, него је стајао, оборивши очи у земљу.

— Шта би, синко, помогоше ли ти твоји Леси?

Андрија не одговори.

— Зар тако издати? Изневјерити вјеру? Издати своје? Стани, силази с коња.

Покорно, као мало дијете, сјаха он с коња и стаде ни жив ни мртав пред Тарасом.

— Стој, не мичи се. Ја сам те рођдио, ја ћу те и убити! — рече Тарас.

И одмакнувши се корак назад, скиде пушку с рамена.

Андреја бјеше блијед као крпа, видјело се како му се тихо мичу уста и како изговара нечије име; али то није било име отаџбине, или матере, или браће — то бјеше име преције Пољакиње.

Тарас окиде.

Као влат жита одрезан српом, као млад јањчић кад осјети испод срца убијствено гвожђе, клону Андријија и паде у траву, не изустивши ни једне ријечи.

Стаде синоубица и дуго гледаше мртв труп. Био је и мртв прекрасан: његово мушкијо лице, до малочас пуно снаге и неодољиве чари за жене, још је било необичне љепоте; црне обрве, као црна кадива, осјенчавале су његове поблиједеле црте.

— И у чему не би био козак? — рече Тарас. — И висок стасом, и црномањаст, и лице као у племића, и рука му бјеше крепка у боју! Пропаде! Пропаде срамно, као подло пстето.

ОДАБРАЛИ СМО ЗА ВАС

САМО КОМАДИЋ ОЛОВА

Лујза Мишел (1830 — 1905), учитељица, активни учесник Париске комуне 1871. године, образовала је женски пролетерски батаљон који се борио на барикадама под њеним заповједништвом. Послије пораза Комуне одржала је говор пред версајским војним судом, који ју је осудио на прогонство. Пошто је амнистирана 1880. године, вратила се у Француску и учествовала у анархијистичком покрету. Бавила се и књижевношћу.

Из избора свјетског бесједништва одабрали смо њен говор пред версајским војним судом, одржан 16. децембра 1871. године.

„Ја нећу да се браним, нећу да ме бране. Ја цијелим својим бићем припадам социјалној револуцији и примам тулу одговорност за све своје поступке. Пријатам је безусловно. Терете ме да сам учествовала у извршењу смртне казне над генералима! На то ћу вам одговорити. Да, да сам се нашла на Монмарtru у тренутку када су хтјели да пущају у народ — не бих оклијевала да пущам на оне који издају такве нареде.

А што се паљења Париза тиче, да, ја сам учествовала у њему. Хтјела сам да ставим пламене преке версајским освајачима. У томе писам имала саучесника, већ сам све радила по сопственом начину. Говори се, такође, да сам била учесница Комуне. Јесам, разумије се. И то зато што је Комуна тежила социјалној револуцији, а социјална револуција је мој једини циљ коме сам се завјетовала. Поносна сам што сам учествовала у оснивању Комуне...“

Оно што тражим од вас који себе називате војним судом и смратите се мојим судијама јесте — Саторијско поље, где су пала моја браћа. Познато је да свако срце које куца за слободу има право да тражи само једно, то је — комадић олове. Ја од вас захтјевам то право. Ако ме оставите у животу, нећу престајати да вичем за осветом, позивају своју браћу да се освете убицима из Комисије за помиловање.

Завршила сам. Ако чисте кукавице, убијте ме!“

Занимљива математика
КОД КОГА ЈЕ КОЈА ЦИФРА

На једном парчету хартије напишите цифру 2, а на другом 3, дајте, не гледајући у њих, те папире другу и другарци, који их, ако хоће, могу и промијенити, с тим што ће то показати осталим друговима, док ви будете окренути да не бисте видјели код кога се која цифра налази. Када то буде гојово, замолићете другарцију да помножију свој број са 3, а друга да то исто учини, али са 2 као и да оно што су једно и друго добили саберу. Када вам буду казали збир, ви ћете погодити код кога је која цифра.

— Тринаест — одговориће дјечак и дјевојчица.

— Тачно тринаест — потврдиће остали који су практили игру.

— Код другарице је цифра 3, а код друга 2 — одговориће дјечак и дјевојчица.

— И, заиста, је тако.

Бројеви с којима се игра изводи треба да буду један паран, а други непаран. Треба тражити да се један од бројева множи са парним, а други са непарним, бројем. „Погађач“ треба да претпостави да се код првога, на пример, налази цифра 3, а код другога 2. У случају да се његов резултат буде слагао са заједничким, то значи да је његова претпоставка била тачна и да се код првога (јеvoјица у овом случају) налази цифра 3, а код другога (дјечака) 2. У случају да се његов резултат не поклапа са заједничким, онда његова претпоставка није била тачна, па се код првога налази цифра 2, а код другога цифра 3.

ИЗ ПРОШЛОСТИ НАШЕГА КРАЈА ФРАНЦУЗИ У БУДВИ

Антон Којовић (1751 — 1845), из чијих мемоара објављујемо краћи одломак, потиче из старе и угледне будванског породице. Завршио је правни и теолошки факултет и докторирао из једне и друге области. У Будви је обављао дужност пароха, каноника и учитеља, а бавио се и књижевним радом. Као и његов ученик Стефан Митров Љубиша, по чео је да пише на италијанском језику. Сачувано је двадесетак његових пјесама, једна комедија, дводесет свеске мемоара и дводесет свеске дневника. Писао је о народном животу и обичајима, о згодама и незгодама Будве и њених становника и био дуги низ година хроничар овог града. Његова проза сасвим је оригинална, што је риједак случај код наших писаца онога доба који су углавном „посрбљавали“ и прерађивали туђа дјела.

„У МОЈИМ, МА КАКВИ БИЛИ, БУДВАНСКИМ АНАЛИМА записао сам каквим и којим су све незгодама и несрећама били изложени Будва и њени становници, а особито припадници племићког стајежа. Ти моји рукописи имали су несрећу да нестану. Мој труд, да речем истину, није био мали, и губитак ме боли нарочито на помисао да је исписане листове о реченим стварима већ прогутала уништавајућа сатра или да их је подерала рука неуког трговца на мало.“

Било каква да је судбина тих мојих папира, моја утучена и потиштена душа не пружа ми снагу, већ, напротив, одвраћа ме од призывања у сјећање толико тога што сам истрајним распитивањем и трагањем могао сазнати о прошлим временима. Али, ипак, хоћу да не ишчезне успомена на сваки догађај, па макар колико она горка била, због чега преузимам на себе старање да се оставе на знање потомцима, ако само Будвани буду, они догађаји који су се забили у периоду од око шест година, када је, припадајући Боки Которској, Будва, мој завичај, имала за владара цара Француза и краља Италије Наполеона Првог...

„Четири дана послије одласка генерала Лористона стигло је хитно наређење за припремање једног пристојног стана за скопашњи долазак главног генерала Мармона. Требало је да се породице стегну и да се припреме пристојни кревети. Ове припреме су изазвале невољу свим посједницима, јер су били обавезни да пруже све оно што овај који је требао да узгости генерала Мармона није посједовао. Од ових припрема нијесу се могли ослободити старјешине града, а тражећи од становника Будве оно што они и остали племићи нијесу могли

пружити властитим средствима, навукли су на себе тешку mrжњu.

Дана 23. августа (1807) стигао је копном из Котора главнокомандујући генерал Мармона. Са њим је био Лористон, као и други бригадни генерали, скоро читав генералштаб са коњицом. Пред и иза генерала Мармона и његове пратње ишао је готово читав Грабља, па Мани, Побори и Брајићи. С оне стране Топлиша предуслели су га сељаци са подручја Будве и један добар дио грађана, на чијем челу се налазио Стефан Бубић, који је још придржавао наслов пуковника, као што је то био за вријеме Млечачке републике. Бубић је био у генералској униформи, наслиједиој од свога стријца Марка Антуна, млетачког генерала.

Кад је Мармон видио Бубића у униформи млетачког генерала, запитао га је ко је он и, не слушајући што му је Бубић одговорио, присили га да скине униформу и да га сlijedi пјешке. И Бубић је одмах морао скинuti еполете и сlijediti пјешке Мармона. Кад је стигао у град, пресвркао се у цивилно одјело...

„Дана 6. децембра ове 1807. године достојно се прославило крунисање нашег владара Наполеона у црквама оба обреда, као и по граду уз илуминацију, палјбу, поклике „живио“, пјевање и свирање. Француски официри, без разлике, чашњавали су кафом и ликерима у кафани коју је на тргу основао Симон Чекрдековић.

Док је 6. децембра био дан изјесног весеља у Будви, дотле је 18 истог мјесеца био дан очаја, јер је командант батаљона и командант града, Морел, човјек љубазан и прави војник, пошто се повукао у свој стан који се налазио у кући Зановића, препусти вши претходно команду града најстаријем капетану у батаљону, а не хитрајући примити било кога ни чути што му се је говорило да би га се разувјерило од свега онога што је морао вјеровати да се против њега од стране војске или грађана непријатељски или мрско говорило, — извршио самоубијство, испаливши најprije један метецијски пушком, размрска мозак који се расу по соби. Овај догађај је узбудио сваког, а особито Зановића у чијој се кући десио, и то баш на дан Зановићеве славе, пра вославног св. Николе...

„При kraju ове 1807. године поскупили су животне намирнице, рекао бих прекомјерно. Доста је рећи да је једна сука смоква коштала солад. Најпотребније намирнице биле су веома скупе, као што је то била свака друга ствар. Додају и то да је вино коштало четири цекина по барилу...“

КУТАК ЗА РАЗОНОДУ

ПРЕПОЗНАО ГА

— Нико није тако славан како мисли да јесте — признао је једном приликом чувени пјевач Карузо. — Док сам ишао на Лонг Ајленд по квади ми се аутомобил, па сам ушао у кућу неког фармера да се огриjem док возач поправи кола. Пошто смо се фармер и ја испричали о свему и свачему, он ме упита за име. Скромно му одговорих да сам Карузо.

— Ах, рече он, ви сте тај Робинзон Крусо, чувени пустинjak, Никад нисам ни по-

мислио да ћу вас имати као госта. Бићу срећан ако пристанете да ручате са мном.

ДЕЛИРИЈУМ ТРЕМЕНС И ХОЛИВУД

— Да ли сте икад имали „делиријум tremens“ — упитао је нек индискретан новинар познатог филмског глумца Гарија Купера.

— На то питање није лако одговорити.

— Ипак, покушајте да се сјетите.

— Немам потребе да се сјехам, али хоћу да кажем

да је тешко установити где се завршава „делиријум tremens“, а где почиње... Холивуд.

НАЈПАМЕТНИЈИ

Један енглески кројач, који је шио одијела Бернарду Шоу, био је поносан на фотографију коју му је писац оставио. Била је на њој поштова:

„Од свих људи које познајем, једини паметан човјек је мој кројач. Сваки пут кад дођем код њега, он ми поново узме мјеру. Што се тиче осталих, они су ме одмјерили једном за увијек, сматрајући да је њихово мишиће потпуно правилно.“

ЈЕДИНА ДАМА

Хајнрих Хајне је у Парижу посјетио пјесник Морис Хартман, љубимац жена.

— Данас сам већ имао посјету даме, драги мој — поздрави Хајне уображеног пјесника са своје болесничке постеље.

— Ко вам је опет досађио?

— Једина дама која вас досад никад није посетила.

— А то је била?

— Муза.

КАЗАЛА СУ...

ЖАН ЖАК РУСО: „Кад се на свијету појави прави геније, познајете га по томе што ће се све будале удруженити против њега“.

*

СЕРВАНТЕС: „На свом завршетку лош је једино пут који води на вјешала“.

*

САРТР: „Чим се нека побједа подробно описује, она престаје да се разликује од пораза“.

*

БЕРТ БРЕХТ: „Нико не зна шта је рат ако у њему нема сина“.

*

ВАЛЕНТИН КАТАЈЕВ: „Пријатељ је човјек за кога увијек можемо бити сигурни да ће на нас рачунати“.

Избор најљепше Југословенке

На тераси хотела „Аvala“ у Будви 19. августа је одржана финална приредба за избор најљепше дјевојке наше земље у организацији агенције за омладински и спорчки туризам „27. јули“ из Сарајева, односно пословнице у Титограду.

Учествовало је 16 кандидаткиња из свих република и покрајина. Програм су у-

потпунили пјевачи: Уснија Рецепова, Мухарем Сербезовски, Маја Озаклијевска, Јадранка Стојаковић, Лидија Кодрић, Дубравка Нешковић и Бимо Малевић уз пратњу „Ентузијаста“ и „Студија 5“.

Изведена је и реприза по следиће емисије „Од главе до пете“ коју су водили Милован Илић-Минимакс и Миња Субота.

БОЉА ПОСЈЕТА

Сасвим је извјесно да ће овогодишња туристичка сезона, што се тиче броја посјетилаца и ноћења, надмашити досадашње. Како нас је обавијестио Илија Рађеновић, предсједник Туристичког савеза општине, до 1. августа на будванској риви

јери је остварено чак 260.000 ноћења више него у исто време прошле године. Обзиром да је посјета и током августа изванредна, а судећи према изјавама агенција доста гостију ће стићи и у септембру, биће оборени сви рекорди.

ПУНО И У СЕПТЕМБРУ

Французи, Италијани и Њемци, а током септембра очекују се групе из Белгије. По свему судећи, сви капацитети биће заузети идућег мјесеца, а гостију ће бити све до 20. октобра.

С. Г.

ДЈЕЧЈИ ВРТИЋ

„ЉУБИЦА ЈОВАНОВИЋ — МАШЕ“ — БУДВА

ОГЛАШАВА

УПИС ДЈЕЦЕ ОД ПЕТ МЈЕСЕЦИ ДО ПОЛАСКА У ШКОЛУ У ЈАСЛАМА И ОБДАНИШТУ НА ПОЛУДНЕВНИ И ЦЕЛДНЕВНИ БОРАВАК ЗА ШКОЛСКУ 1978/79. ГОДИНУ

РОДИТЕЉИ,

Предшколско васпитање и образовање представља полазну основу и интегралну компоненту система васпитања и образовања у нашем социјалистичком са-моуправном друштву.

Пракса и наука су показале да дјеца која су укључена у предшколске установе касније имају мање проблема у учењу, социјалној комуникацији и адаптацији школској средини приликом укључивања у процес основног обавезног васпитања и образовања.

Вртић је у могућности да за ову школску годину упише:

У ЈАСЛАМА:

— до 15 мјесеци старости	20 дјеце
— од 15 до 24 мјесеца старости	15 дјеце
— он 24 до 36 мјесеци старости	18 дјеце

У ОБДАНИШТУ

— до 4 године и 6 мјесеци	22 дјеце
— од 4 год. и 6 мјесеци до 5 год. и 6 мјесеци	30 дјеце
— од 5 год. и 6 мјесеци до поласка у школу	70 дјеце

УСЛОВИ УПИСА:

— да је дјеце здраво у физичком и менталном погледу и да је старо најмање пет мјесеци;

— родитељи који имају ниска примања не плаћају пун износ (испод 1.200 динара по члану домаћинства ослобођени су уплате 100%, а од 1.201 динара до 2.100 динара плаћање је процентуално). Родитељи који користе попут сходно Одлуци СИЗ социјалне и дјечје заштите дужни су да приликом уписа приложе сљедеће:

а) уверење о кућној заједници;
б) пореско уверење;
в) потврду о висини личног дохотка за све чланове домаћинства.

Вртић у току године ради од 5,45 часова до 16 часова сваког радног дана.

Упис се врши сваког радног дана од 6 до 13 часова закључно са 10. септембром 1978. године.

Пријаве за упис могу се добити у Вртићу.

Упис се односи на сву дјецу — која су до сада похађала Вртић и која се први пут уписују.

Скрепећемо пажњу заинтересованима да поштују термин уписа, јер само на тај начин обезбеђују место у Врти